

Ameryka w misji

Fot. arch. Aurora

Przygotowania do Nadzwyczajnego Miesiąca Misyjnego zmobilizowały Kościół w Ameryce Południowej do szukania odpowiedzi na potrzeby ludzi żyjących na tym kontynencie.

TEKST: O. KASPER KAPROŃ OFM

Z EWANGELIĄ RADOŚCI

W Boliwii oraz na całym kontynencie latynoamerykańskim centralnym przygotowaniem do przeżycia i celebrowania Nadzwyczajnego Miesiąca Misyjnego był V Kongres Misyjny Ameryki (V Congreso Americano Misionero), który odbył się w lipcu 2018 r. w boliwijskim mieście Santa Cruz de la Sierra. Temat tego spotkania nawiązywał do adhortacji *Evangelii gaudium* i brzmiał: „Ameryka w misji. Ewangelia jest radością”. Zgromadzeni na spotkaniu biskupi, osoby życia konsekrowanego i świeccy zastanawiali się nad sposobami wzmocnienia tożsamości i zaangażowania misyjnego w obu Amerykach, by głosić Ewangelię wszystkim narodom, w szczególności osobom z różnego rodzaju peryferii, tworząc społeczeństwo bardziej sprawiedliwe, solidarne i braterskie. Potrzeba zmian w tradycyjnych modelach działalności misyjnej wynika bowiem z faktu, że społeczeństwo błyskawicznie się zmienia. Wiele osób pod wpływem zmian czuje się zagubionych i szuka rozpaczliwie sensu życia. Przesłanie Ewangelii Chrystusowej, aby dotrzeć do serc współczesnych ludzi, należy zatem głosić w sposób zrozumiały w naszych czasach.

DZIELIĆ SIĘ TYM, CO SIĘ MA

Owoce Kongresu już dzisiaj są widoczne, szczególnie w działaniach podejmowanych przez osoby

zaangażowane w struktury Papieskich Dzieł Misyjnych. Realizując słowa hasła: „Každy może być odważny tam, gdzie jest i może dzielić się tym, co ma”, członkowie społeczności PDM, zwłaszcza grupy młodych, wzrastają w świadomości, że dzisiaj szczególnie potrzeba świadectwa czynu. Dlatego też prowadzą konkretne działania ewangelizacyjne i misyjne, szczególnie wśród najbardziej potrzebujących (zajęcia dla najmłodszych, katechezy dla dzieci i młodzieży, loterie i kiermasze celem zgromadzenia funduszy na pomoc materialną dla najuboższych).

PŁUCA ŚWIATA

Kolejnym ważnym wydarzeniem w życiu Kościoła powszechnego jest Nadzwyczajne Zgromadzenie Synodu Biskupów na temat: „Amazonia: nowe drogi dla Kościoła i dla ekologii integralnej”, które odbędzie się w Rzymie w dniach od 6 do 27 października 2019 roku. Spotkanie to jest ważne dla całego Kościoła, gdyż – jak słusznie zauważył kard. Lorenzo Baldisseri, sekretarz generalny Synodu Biskupów – „potrzeba tego spotkania w Europie, aby świat mógł uświadomić sobie powagę i uniwersalność problemu, jakim jest Puszcza Amazońska, nazywana «Płucami Świata»”. Teren Amazonii to obszar 7 mln km², z czego aż 60% znajduje się na terytorium Brazylii, jednakże to Boliwia jest tym krajem, który ma najwyższy pro-

cent swojego terytorium w dorzeczu Amazonki. Powierzchnia Amazonii w Boliwii to obszar 824 tys. km², co stanowi 75% terytorium kraju i 11% całego dorzecza Amazonki. Patrząc na Boliwię w wymiarze sztywnych liczb, ginie stereotyp utożsamiający ten kraj z krajobrazem andyjskim. Jest to przede wszystkim obszar Amazonii i powinniśmy go utożsamiać bardziej z krokodylem i tukanem, niż lamą i kondorem. Boliwijska Amazonia to także obszar 9 kościelnych jednostek administracyjnych (diecezji, prałatur i wikariatów) z 17 znajdujących się na terytorium kraju.

RÓŻNORODNOŚĆ ETNICZNA I PRZYRODNICZA

Terytorium boliwijskiej Amazonii charakteryzuje się największą różnorodnością etniczną i kulturową kraju. Na obszarze tym mieszka trzydzieści rdzennych ludów, z których każdy ma własne formy organizacji społeczno-kulturowej i własne języki. Jest to obszar ogromnej różnorodności biologicznej, wyrażającej się w wielkim zróżnicowaniu fauny i flory. Dzięki temu Boliwia zajmuje siódme miejsce wśród krajów na świecie o największej różnorodności ptaków i jedenaste pod względem różnorodności występujących tu ssaków. Ingerencja człowieka w przyrodę jest tutaj jedną z najniższych w regionie, wskaźnik demograficzny jest mniejszy niż dwóch mieszkańców na kilometr kwadratowy, a stopień deforestacji jest znacznie niższy niż w krajach sąsiadujących.

POTRZEBY DUSZPASTERSKIE

Wszystko to pokazuje, jak ważnym dla Kościoła w Boliwii jest terytorium Amazonii. Jest ono ważne przede wszystkim w wymiarze ewangelizacyjnym. Społeczności Amazonii są w zdecydowanej większości katolickie, silnie związane z Kościołem, posiadają przebogate tradycje zrodzone w wyniku właściwie pojętej inkulturacji, czyli umiejętności zaszczepienia wiary bez niszczenia

rdzennych zwyczajów, co jest zasługą misjonarzy (głównie franciszkanów i jezuitów). Obecnie jednak brakuje wiernym stałej opieki duszpasterskiej i możliwości regularnego przystępowania do sakramentów. Biskup Eugenio Coter, wikariusz apostolski Pando i przewodniczący delegacji Konferencji Episkopatu Boliwii na Synod, ma nadzieję, że październikowe spotkanie wskaże drogi, jak rozwiązać tak ważny problem duszpasterski.

GŁOS AMAZONII

W Kościele boliwijskim, a szczególnie na terenie boliwijskiej Amazonii, odbyła się zakrojona na szeroką skalę akcja informacyjna poprzedzająca zgromadzenie Synodu Biskupów. W jej ramach odbyło się wiele spotkań. Wypracowane na nich materiały zostały przekazane teologom, którzy

przygotowali specjalny dokument będący głosem tutejszej Amazonii w synodalnej debacie. Posłużył on ekspertom, którzy uczestniczyli w Rzymie w spotkaniu przygotowującym *Instrumentum laboris* (dokument roboczy). Podczas wielu przeprowadzonych spotkań wspólnoty wiernych Amazonii wsłuchiwały

się w głos duszpasterzy, lecz przede wszystkim przedstawiały swoje sugestie na temat prowadzenia ewangelizacji i ochrony środowiska.

Biskup Coter podkreślił, że protagonistami Kościoła w tym regionie są amazońscy Indianie tworzący wspólnotę z duszpasterzami, misjonarzami i biskupami. „Rdzenni mieszkańcy Amazonii zachęcają nas do podjęcia konkretnych kroków na rzecz ewangelizacji, gdyż mają świadomość tego, że Kościół słucha ich i nie lekceważy” – twierdzi bp Coter i wyjaśnia również, że Kościół o „amazońskim obliczu” to Kościół dbający o stworzony świat, który jest domem nas wszystkich, reprezentujący wszystkie kultury, języki, wielką różnorodność biologiczną, a zatem Amazonkę będącą zwierciadłem dla całej ludzkości. ●